PE FRONTUL DE LA COCIERI

Străbătînd rafale de ploaie, bălți, povirnișuri și urcușuri, lăsînd în urmă cerul de plumb al Orheiului, asemenea unui bolid, mașina în care mă găseam, se apropia tot mai mult de malul sting al Nistrului, acolo unde bănuiam că se înfruntă lumina cu întunericul și viața cu moartea.

Pe la orele 19, cînd încercam a mă apropia de cheiul-debarcader, somația scurtă și hotărîtă a luptătorilor corpului de pază m-au trezit la realitate, dovedindu-mi că intrasem deja în zona confruntărilor armate, fapt confirmat și de rafalele și bubuiturile tot mai intense ale tunurilor, lansatoarelor de rachete precum și ale armelor automate.

Băieții din corpul de gardă, polițiști și voluntari, la început, prudenți și bănuitori, ca nu cumva să aibă de a face cu vre-un spion versat, trimis anume de dușmani să facă rele, convingîndu-se că sînt solul unor donații de ajutoare umanitare, au devenit prietenoși și comunicativi.

După alte aproximativ 30 min. păşeam pe malul apus al Nistrului unde prin forfota schimburilor de seară, a expresiilor încordate dar și hotărîte de pe fețele majorității celor ce se întorceau de pe linia frontului accentuau o atmosferă caracteristică adevăratei stări de război.

Prompt și cu toată seriozitatea, cei solicitați îmi răspundeau întrebărilor ce le puneam în legătură cu desfășurarea luptelor de apărare, sau despre ororile și atrocitățile comise de către criminalii smirnoviști.

Deși majoritatea celor în cauză erau adevărați bărbați călîți și experimentați în luptă, în numeroase ocazii printre ei apăreau în mod evident tineri a căror vîrstă nu depășea 17-18 ani.

— Pe dumneata, ce te-a făcut să te înrolezi în rîndurile voluntarilor? — întreb pe unul dintre ei.

— E pămîntul nostru moștenit de la strămoși și avem datoria de al apăra și în nici un caz a-l lăsa de batjocură în mîna veneticilor.

Un bărbat spătos, cu o barbă haiducească, apropiindu-se începu a se destăinui: — Știți, dlor... eu sînt din Dubăsari, casa, mai întîi mi-au prădat-o și apoi au distrus-o. Cît despre soarta familiei, încă nu știu nimic nici pînă astăzi.

În altă parte un tînăr rezemat de parapetul sacilor de nisip purtînd un pistol Kalașnikov atîrnat pe umăr și avînd privirea pierdută spre orizontul tulbure al Nistrului, în prag de seară, rostea parcă o tainică rugăciune... — Ce-i cu băiatul acela? — întreb eu adresîndu-mă celor din jur.

— Păi... frații lui mai mari, amîndoi au fost uciși de către separatiști, iar el însuși insistă să fie lăsat spre a lupta în linia I-a.

Zguduit de tragedie, mă apropii cerîndu-i permisiunea să-l fotografiez, spre a-i trimite «amintirea» momentului în împrejurările în care se afla.

M-a refuzat prompt, adăugînd: «Acum nu-i nici timpul, nici cazul de așa ceva... Nu de asta îmi arde mie acum!»

Beneficiind de împrejurări, după un alt «galop» de motor înfierbîntat, am reușit a surprinde acțiunea transmiterii schimburilor de noapte pentru linia I-a, pe subunități și plutoane. Chiar din primele clipe, fără excepții mi-am dat seama de existența unei discipline exemplare, iar pe fețele băieților se putea observa hotărîre și optimism.

I-am întrebat pe comandanți, dacă mi se permite să iau cîteva cadre măcar pentru «letopiseț». Mi s-a permis, dar cu condiția: «să nu ne dați pe mîna dușmanului, după cum au făcut-o cei de la «Mesager!» Manifestîndu-mi nedumerirea, mi s-a răspuns că-n numeroase ocazii, criminalii smirnoviști s-au folosit de unele imagini T.V. pentru a se răzbuna cumplit pe cei ce-și apără pe drept glia, limba și datina străbună.

Odată cu invazia întunericului, bubuiturile și cerul se cutremurau tot mai intens de hohotul asurzitor dezlănțuit de diavolii infernului. La lumina obscură a unui opaiț improvizat într-o cutie de conservă, ofițerii puneau la cale rezistența și manevrele de noapte, în timp ce prin zidul distrus de proiectile, o adiere de vînt, îmi amintea că în preajma lui 23 iunie 1940, fosila însetată de sînge a bolșevismului, se pregătea a se năpusti peste Nistru, asupra unei Românii singure și neputiincioase, expuse lăcomiei imperiale a celor mai mari criminali din istorie: Hitler și Stalin.

Tîrziu în noapte, scăpînd de «discoteca» ucigașă lansată cu rînjete de slujitorii lui Satana asupra pozițiilor moldave, după traversarea Nistrului cu șalupa rapidă, la rampa debarcaderului de pe malul drept, două fetițe îmbrățișîndu-și tatăl prin portiera mașinii, plîngînd, îl implorau să meargă definitiv, victorios și cît mai curînd împreună la domiciliul străbun din Dubăsari... Lacrimile părintelui, la gîtul căruia atîrna un automat, nu mi-au permis să deslușesc acel răspuns strecurat prin barba căruntă al unui luptător, moștenitor milenar al străvechii glii a Transnistriei mioritice.

În mod logic, atunci, mi-am pus întrebarea: — Oare ce satisfacții sau foloase ar putea realiza americanii sacrificînd din nou în secret libertatea și drepturile legitime ale Moldovei?! Îndoscutabil că asemenea lui Hitler și Stalin, Bush și Elțin ar putea da socoteală istoriei peste decenii în eventualitatea unui tîrg odios asemănător celor de la Munchen, Yalta sau Potsdam.

Serafim FĂDOR

21 iunie 1992

LA COȘNIȚA E UN CALM APARENT

Împreună cu deputații Olga Ojog și Alecu Reniță însoțesc ajutoarele venite de peste Prut la adresa Frontului Popular Creștin Democrat și destinate apărătorilor hotarelor de Răsărit ale țării. Ne deplasăm spre Coșnița, o localitate de români transnistreni lovită de cazacii ruși chiar din primele zile de război. Trecem posturile de la podul de peste Nistru și întîlnim grupuri în haine civile, dar și în uniforme de camuflaj, pe care e scris cu litere albe «Poliția».

La intrare în sat pe marginea drumului cîteva persoane au înconjurat un militar neberbierit, ce stă jos cu mîinile la spate. «E un gardist. Gardiștii ruși pătrund pe teritoriul controlat de poliție», — ne-a spus călăuza.

Baricade din blocuri de beton. Santinele cercetînd atent împrejurările. Arme în piramidă. Ici-colea printre copaci autoblindate. În rest — tabloul e mioritic. Vitele pasc liniștite. Alături se joacă copiii. Mai încolo femeile prășesc cartofii și porumbul.

Ajungem la comandamentul bazei de atac. E ora mesei. Ofițerii de gardă, un căpitan de poliție din Dubăsari nu ne legitimează: e cunoscutul călăuzei noastre. La comandament mișună lume diferită: și voluntari, și polițiști, și ostași rezerviști. Sînt forțele Moldovei. Pînă nu demult ele au acționat separat. Odată cu implicarea în conflict a Armatei a 14-a a Rusiei în mod direct acțiunile sînt dirijate de Ministerul Apărării Naționale. La Coșnița se află Statul Major pentru operații militare. Cu domnul comandant, locotenent-colonel Anatol Coșciug ne vom întîlni mai tîrziu.

Discutăm cu ostașii. Chipurile lor sînt calme.

Dinspre poziții vine zgomot de mașini și cîntec bărbătesc.

— Se întorc din luptă băieții noștri, — îmi vorbește Sergiu Rebușcu, locotenent în detașamentul de poliție cu destinație specială. — Numai o viață avem. Cînd radioul și televiziunea din Chișinău ne bocesc în cor, de parcă ne-ar înmormînta pe toți în fiecare zi, noi cîntăm. Aici e timp de război. Cu plînset nimic nu se face.

Sergiu Rebușcu e originar din Sîngerei, e sub 30 de ani, înalt, bine făcut, are privirea aspră și clară.

Îmi mărturisește:

— Nu așteptăm mari schimbări după întrevederea celor patru președinți la Istambul. Rușii sînt farisei, ei mint fără rușine. Una spun și alta fac. Au o mașină propagandistică diabolică, care funcționează perfect și poate duce în eroare toată planeta. Ne așteaptă lupte grele. În dotarea mercenarilor ruși se află 26 tancuri T-80, cu turbopropulsare, considerate drept armă secretă. Au aruncătoare de grenade tip «Simonov», care bat la patrat. Nu ne înspăimîntă armele lor. Vom sta pînă la ultimul combatant și nu vom ceda o palmă de pămînt. În Tighina flăcăi de 18-19 ani s-au aruncat la moarte sigură, sub tancuri. Nouă mașini T-72 au fost nimicite. Rușii ziceau că tehnica lor militară este invincibilă. Tinerii noștri sînt mai tari ca oțelul rusesc.

Îl ascult. În jurul nostru se adună băieți în uniforme și ascultă și ei. Sînt rezerviști mobilizați ieri în armată direct de la plug. În viața lor ei n-au mirosit praf de pușcă.

De noi se apropie un băiat în cîrje. Nu observ că are un picior amputat. Aflu că se numește Vladimir Coica și-i din Coșnița.

E voluntar și în luna martie, cînd gardiștii au minat livezile, a rămas invalid pe viață. Odată cu dînsul au suferit și tovarășii lui: Gheorghe Pascaru, Sergiu Isaicu, Ghenadie Mamulat. Ei nu mai pot merge pe prima linie, dar nici acasă nu pot să steie. Vladimir Coica a venit la Statul Major. Mîinile îi sînt tefere, prin urmare poate lupta pentru independență, pentru ca în satul lui să nu se plimbe liber călăii, să nu batjocurească fete și neveste, să nu omoare copii numai de aceea că sînt români.

Nu, în fața mea Vladimir Coica nu e susținut de cîrje. Sprijinit de arborii Transnistriei, el, stă drept și mîndru ca un stejar cu tulpina noduroasă, bătut de vînturi și de arșiță.

Pe Iurie Bostan, inginer-constructor, angajat la Departamentul pentru protecția mediului și resurse naturale, nu l-am recunoscut: ori că nu mă așteptam să-l întîlnesc pe linia de rezistență Doroțcaia-Pohrebea, ori că nu-l mai văzusem niciodată în uniformă, cu epoleți de locotenent major:

— Mă, eu sînt Iurie. Am fost mobilizat săptămîna trecută.

Iurie Bostan e ofițer de geniu. Mă informează. Scurt pe doi. În rîndurile rezerviștilor e lipsă de disciplină. Comisarii militari în marea lor majoritate rusofoni, ofițeri ai fostei Armate Sovietice și primarii din raioane socot că victoria se poate obține și cu cetățeni alcoolizați, paraziți sociali, guralivi și chiulangii, mobilizați chipurile pentru a fi reeducați.

«Cum să faci din elementele «grele» o Aramată regulată — simbol al independenței și suveranității unui stat?!» — se întreabă și mă întreabă prietenul meu.

Inginerul Iurie Bostan dezamorsează livezile și viile, montează linii de baraj în locurile pe unde se așteaptă atac de tancuri. El are dreptul să greșească o singură dată în viață.

La ora 14.30 ne întîlnim cu locotenent-colonelul Anatol Coșciug. E la guler alb. Costum de camuflaj. E proaspăt bărbierit și arată bine, deși n-a dormit cîteva nopți la rînd. La cei 36 de ani împliniți, pare a fi mai tînăr. E de statură mijlocie. Lat în spete, fața ovală, ochi albaștri, păr negru, tuns scurt. E originar din Chișinău, vorbește răspicat, cursiv românește, dar comenzile le dă în limba rusă. Gîndește laconic. Anatol Coșciug e militar de profesie, 23 din anii lui i-a petrecut în armată. Școala de copii de trupă «Suvorov», liceul și Academia Militară din Moscova. Serviciul activ în Afganistan, și în districtul Militar Caucazian, într-o unitate specială de apărare a frontierii. Odată cu formarea Armatei Naționale se întoarce acasă, la dispoziția Ministerului Apărării. Pe capul de pod Coșnița se află acum de cîteva săptămîni. Îmi expune unele concluzii personale.

— Avem un termen de zece zile ca să terminăm războiul și să obținem victorie. Dacă în acest termen nu atacăm, nu dezmembrăm gruparea lor de criminali scoși din închisori și aduși pe poziții, mai tîrziu va fi imposibilă biruința, căci raportul de forțe se va schimba în defavoarea noastră.

— Ești ofițer superior, ai fost educat și susținut de o Armată, în care ai crezut și cu care te-ai considerat că ești cel mai puternic din lume. Nu regreți că ai părăsit această Armată și ai venit în fruntea unor formațiuni nepregătite nici tehnic, nici moral care mai au mult pînă a arăta ca o Armată regulată?.. — îl întreb.

Mă privește drept. Mă sfidează.

— Regret pentru Rusia. Se întoarce începutul secolului. Rusia devine jandarmul Europei. Rusia nu se ține de cuvînt. Dacă fiecare din statele membre ale C.S.I. și-ar fi făcut armata sa națională în liniște și pace, mai tîrziu armata respectivă ar fi devenit aliată a Armatei ruse. Acum situația s-a schimbat. Comunitatea internațională nu trebuie să admită ca Rusia să devină spaima lumii întregi. Destul. Cît privește ostașii — toți acești oameni pe care îi vedeți sînt ostași ai Moldovei, nu mi-i rușine de ei și nu regret că sînt comandantul lor. Acești băieți fac fapte mari de vitejie. Misiunea mea e să-i învăț unele taine ale războiului, pe care ei n-au avut de unde să le cunoască, cu forțe mici și cu pierderi umane minimale să obținem victoria. Să reinstaurăm liniștea pe acest pămînt, iar ei să se întoarcă vii și nevătămați pe la casele lor.

Părăsim capul de pod Coșnița. E înspre seară. Femei cu sapa în spinare vin de la muncă. Sîntem opriți și legitimați la punctele de control. Ajungem la Nistru. La Pohrebea se aud focuri de mitraliere. Calmul e aparent.

Andrei VASILIU,
or. Chișinău

P.S. *Anatol Coșciug avuse dreptate. În funcția de Ministru adjunct al Apărării din Rusia a fost numit generalul de armată Golub, călăul Afganistanului, implicat în puciul din august 1991. Comandantul Armatei a 14-a a Rusiei, dislocate în Tiraspol, generalul Netkaciov, a fost rechemat. Funcțiile lui au fost reluate de generalul Lebedi, o bestie din trupele aeropurtate. Imediat după sosirea lui Armata a 14-a a Rusiei a început vădit să demonstreze agresivitatea ei feroce.*

Se pare că în Rusia sînt create toate premizele pentru al doilea puci. De astă dată a fost zămislit și va fi realizat de ofițerii cartierului general, combatanți în războiul din Afganistan. Iar Transnistria poate fi o bază de atac de unde se vor desfășura operațiile de acapărare a puterii. De la periferie spre centru. Armata a 14-a a Rusiei trece acum botezul de luptă.